

**Uchwała Nr XIV/93/2011
Rady Powiatu w Środzie Śląskiej
z dnia 29 grudnia 2011 roku**

w sprawie przyjęcia powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2020

Na podstawie art. 9 ust. 1, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592, z 2002 r. nr 23 poz. 220, nr 62 poz. 558, nr 113 poz. 984, nr 153 poz. 1271, nr 200 poz. 1688, nr 214 poz. 1806, z 2003 r. nr 162 poz. 1568, z 2004 r. nr 102 poz. 1055, nr 167 poz. 1759, z 2007 r. nr 173, poz. 1218, z 2008 r. nr 180 poz. 1111, nr 223 poz. 1458, z 2009 r. nr 92 poz. 753, nr 157 poz. 1241, z 2010 r. nr 28 poz. 142 i 146, nr 40 poz. 230, nr 106 poz. 675, z 2011 r. nr 21 poz. 113, nr 217 poz. 1281) w zw. z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493, z 2009 r. nr 206, poz. 1589, z 2010 r. nr 28, poz. 146, nr 125 poz. 842)

Rada Powiatu w Środzie Śląskiej uchwala co następuje:

§ 1

Przyjmuje się powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011-2020.

§ 2

Program, o którym mowa w § 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu w Środzie Śląskiej.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Andrzej Antkowiak

Załącznik
do uchwały Nr XIV/93/2011
Rady Powiatu w Środzie Śląskiej
z dnia 29.12.2011 r.

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE I OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
na lata 2011 - 2020**

Środa Śląska 2011 rok

WSTĘP.

Dom rodzinny, bezpieczne i ciepłe środowisko życia i rozwoju, miłości i opieki, powinien być schronieniem przed zagrożeniami zewnętrznego świata. Jednak dla wielu ludzi na świecie, także w Polsce, dom rodzinny to miejsce cierpienia, zagrożenia, lęku i rozpacz. Historia przemocy wobec najbliższych jest stara jak ludzki świat, ale do niedawna niewiele o niej pisano i mówiono, oprócz obiegowych opowieści o rodzinach „z marginesu”. Współczesna rodzina doświadcza wielu trudności, takich jak: bezrobocie, bieda, niedostatek, trudności mieszkaniowe, niedożywienie dzieci, alkoholizm i wiążąca się z nim agresja. Degradację współczesnej rodziny mogą powodować niskie zarobki i wynikająca z nich nieustanna walka o utrzymanie rodziny, praca ponad siły, brak czasu, nieobecność, wyobcowanie z domu. Jednym z najpoważniejszych problemów polskiej rodziny jest przemoc domowa. Zazwyczaj przejawy przemocy są jaskrawo widoczne i nie ma co do nich wątpliwości. Dotyczy to zwłaszcza przemocy fizycznej. Przemoc upokarza, powoduje cierpienie, nieobliczalne szkody, rodzi nienawiść i pragnienie odwetu. Jednak często występuje również przemoc psychiczna – ukryta, niewidoczna gołym okiem. Doświadczają jej nie tylko kobiety, ale także dzieci, osoby starsze, chore, a czasem także mężczyźni. Ponadto wciąż uderza niski poziom wrażliwości społecznej, przejawiający się obojętnością i milczeniem wobec cudzej krzywdy. Każdy, kto wie lub jest świadkiem tego zjawiska powinien poinformować o tym odpowiednie służby, które są zobowiązane do ochrony ofiar i udzielenia wszechstronnej pomocy zwłaszcza, że nikt nie ma prawa znęcać się, poniżać, bić innych.

W sytuacji gdy rodzina stanowi źródło przemocy konieczne jest działanie instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Wyzwaniem naszych czasów staje się tworzenie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy domowej, a także budowanie krajowych i lokalnych systemów wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie. Jednym z celów stojących przed osobami zajmującymi się przeciwdziałaniem przemocy domowej jest zmiana postaw i świadomości społecznej w zakresie problemów osób krzywdzonych oraz zniesienie stereotypów utrudniających zapobieganie i przeciwdziałanie przemocy. Ważnym elementem jest również zwiększenie ilości informacji potrzebnych do obrony ofiary przed przemocą oraz pobudzenie aktywności policji i innych służb w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W poszukiwanie skutecznych form przeciwdziałania przemocy domowej angażuje się coraz więcej profesjonalistów i wolontariuszy, instytucji specjalizujących się rozwiązywaniem problemów przemocy domowej oraz organizacji pozarządowych. Nie jest to

łatwe zadanie, także dlatego, że rodzina powinna być skutecznie chroniona przed zewnętrznymi ingerencjami. Dlatego zajmowanie się przemocą domową wymaga zrozumienia złożoności zjawisk życia rodzinnego i szczególnej troski, wyczucia oraz uważności w trakcie interwencji.

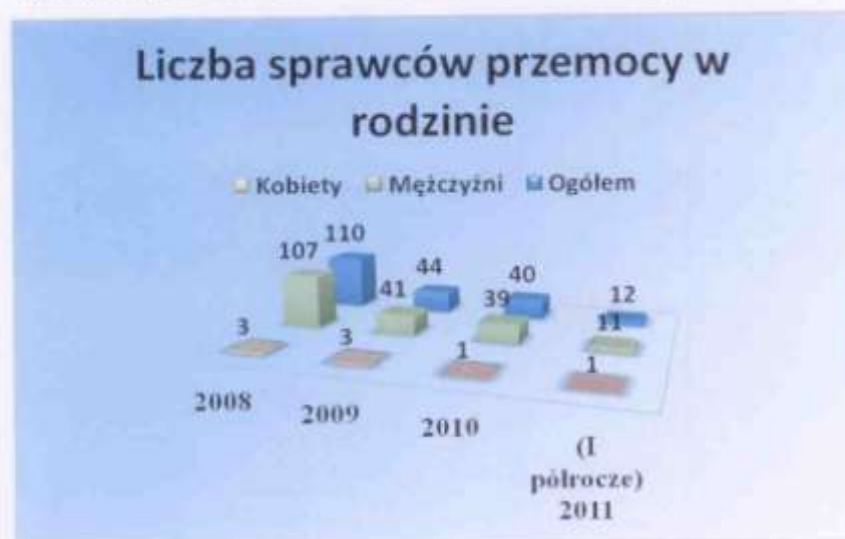
Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Średzkim na lata 2011-2020 stanowi efekt realizacji ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, nakładającej na powiaty obowiązek przygotowania i realizowania programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Jest to dokument określający zadania, które samorząd powiatowy będzie realizował w latach 2011-2020 w zakresie problemu społecznego jakim jest przemoc w rodzinie.

I. Analiza rozpoznanego problemu przemocy w Powiecie Średzkim

Dane na podstawie przeprowadzonych interwencji domowych przez Komendę Powiatową Policji w Środzie Śląskiej w latach 2008 – 2011 (I półrocze).

Wykres 1. Liczba przeprowadzonych interwencji policji w latach 2008 – 2011 (I półrocze).

Wykres 2. Liczba sprawców przemocy w rodzinie w latach 2008 – 2011 (I półrocze).

Wykres 3. Liczba założonych Niebieskich Kart w latach 2008 – 2011 (I półrocze).

Powyższe dane na temat przemocy w rodzinie nie przedstawiają całego obrazu występującego zjawiska. Powodem tego jest zbyt mały przepływ informacji między instytucjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie oraz brak jednolitego rejestru przypadków przemocy domowej. Ponadto nadal się zdarza, że wiele przypadków przemocy w rodzinie nie jest zgłaszanych np. ze wstydu lub biernej postawy świadków przemocy.

Otrzymane z Powiatowej Komendy Policji w Środzie Śląskiej dane świadczą jednak, że sytuacja w Powiecie zmienia się na lepsze. Liczba interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie jest równa liczbie założonych Niebieskich Kart w rodzinie gdzie stwierdzono przemoc. Wskaźnik ten może zatem świadczyć o tym, że osoby doświadczające przemocy mieszkające na terenie Powiatu Średzkiego mają w sobie coraz więcej wewnętrznej odwagi, aby przeciwstawić się sprawcy przemocy. Może to także świadczyć o wzroście kompetencji funkcjonariuszy policji oraz pracowników służb społecznych w zakresie zjawiska przemocy.

Ponadto z powyższych danych jednoznacznie wynika, że to nadal kobiety w przeważającej mierze doświadczają przemocy.

II. Podstawa prawna programu

1. Ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 125, Nr 10494, poz. 842).
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).
3. Krajowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
4. Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. nr 9, poz. 59 ze zm.).
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, art. 72 § 1 pkt. 6 „Zawieszając wykonanie kary, sąd może zobowiązać skazanego do poddania się leczeniu, w szczególności odwykowemu lub rehabilitacyjnemu, albo oddziaływaniom terapeutycznym lub uczestnictwu w programach korekcyjno – edukacyjnych”.
6. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. nr 147, poz. 1231, ze zm.).

III. Założenia programu

1. Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
2. Tworzenie powiatowego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zmiana postaw i przekonań mieszkańców Powiatu Średzkiego w sprawie przemocy w rodzinie.
4. Promowanie wartości rodzinnych bez użycia przemocy.
5. Edukacja w zakresie skutków stosowania przemocy.
6. Doskonalenie oraz kształcenie zawodowe kadry.

IV. Miejsce i czas realizacji

Program realizowany będzie na terenie Powiatu Średzkiego. Czas jego trwania przewidziany jest na lata 2011 – 2020. Wdrożenie programu nastąpi z dniem jego uchwalenia przez Radę Powiatu w Środzie Śląskiej.

V. Adresaci programu

1. Ofiary przemocy w rodzinie, w tym:
 - a) dzieci,
 - b) współmałżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych,
 - c) osoby starsze,
 - d) osoby niepełnosprawne
2. Sprawcy przemocy w rodzinie,
3. Świadkowie przemocy w rodzinie,
4. Przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,
5. Społeczność lokalna.

VI. Realizatorzy

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej,
2. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Środzie Śląskiej,
3. Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej,
4. Prokuratura Rejonowa w Środzie Śląskiej,
5. Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej,
6. Straż Miejska w Środzie Śląskiej,
7. Placówki służby zdrowia a Środzie Śląskiej,
8. Jednostki działające w poszczególnych gminach powiatu średzkiego, a w szczególności:
 - a) Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej,
 - b) Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - c) Interdyscyplinarne Zespoły ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
9. Placówki oświaty: szkoły prowadzone przez samorząd gminny i powiatowy,
10. Organizacje pozarządowe.

VII. Cel programu

Celem głównym programu jest ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Średzkiego.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Zapewnienie profesjonalnej pomocy oraz wsparcia ofiarom i świadków przemocy domowej.
2. Podejmowanie działań ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.
3. Podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promocja postaw społecznych.
4. Podnoszenie efektywności działań i współpracy instytucji oraz organizacji świadczących pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.
5. Utworzenie systemu informacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy.

VIII. Spodziewanymi efektami realizowanego Programu będzie:

1. Udzielanie profesjonalnej pomocy dla ofiar i świadków przemocy domowej.
2. Zmniejszenie liczby zachowań przemocowych.
3. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy.
4. Wzrost efektywności współpracy instytucji działających na rzecz osób doznających przemocy domowej.
5. Utworzenie systemu informacyjnego nt. zjawiska przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy.

IX. Dotychczasowe działania

1. Udostępnienie rodzinom i osobom dotkniętym przemocą bezpłatnego specjalistycznego poradnictwa prawnego i psychologicznego.
2. Udzielanie rodzinom i osobom informacji o przysługujących prawach i uprawnieniach.
3. Udzielenia informacji o możliwości uzyskania pomocy w środowisku lokalnym.
4. Podjęcie działań korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie (na podstawie Programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie realizowanego w latach 2008 -2011).

X. Planowane działania

Cel 1: Zapewnienie profesjonalnej pomocy oraz wsparcia ofiarom i świadkom przemocy domowej.

Wykonawcy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej, Prokuratura Rejonowa

Termin realizacji: Zadania o charakterze ciągłym 2011-2020.

Zadania:

1. Tworzenie i rozwijanie programów pomocowych dla ofiar przemocy domowej.
2. Zapewnienie profesjonalnej pomocy oraz wsparcia ofiarom przemocy domowej.
3. Organizowanie pomocy na rzecz dzieci ofiar przemocy domowej.

Spodziewane efekty:

1. Wzrost liczby osób objętych programami wsparcia.
2. Wzrost liczby ofert form pomocy dla ofiar przemocy domowej.
3. Podniesienie skuteczności pomocy świadczonej na rzecz osób doznających przemocy.
4. Zaangażowanie wolontariuszy w udzielanie pomocy dzieciom, ofiarom przemocy domowej.

Cel 2: Podejmowanie działań ukierunkowanych na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wykonawcy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej

Termin realizacji: Zadania o charakterze ciągłym 2011-2020.

Zadania:

1. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego wobec osób skierowanych przez sąd.
2. Realizacja programu korekcyjno-edukacyjnego u osób, wobec których rozpoczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.

Spodziewane efekty:

1. Spadek zachowań przemocowych.

Cel 3: Podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promocja postaw społecznych.

Wykonawcy: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej, Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Komenda Powiatowa Policji

Termin realizacji: Zadania o charakterze ciągłym 2011-2020.

Zadania:

1. Przygotowanie i realizacja kampanii informacyjnych i edukacyjnych.
2. Rozwijanie poradnictwa rodzinnego i edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Spodziewane efekty:

1. Wzrost świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej.
2. Wzrost świadomości dzieci i młodzieży na temat przyczyn i skutków przemocy oraz wzrost zachowań prospołecznych.

Cel 4: Podnoszenie efektywności działań i współpracy instytucji oraz Organizacji świadczących pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Wykonawcy: Powiat Średzki, Gminy, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy

Termin realizacji: Zadania o charakterze ciągłym 2011-2020.

Zadania:

1. Podnoszenie efektywności współpracy instytucji działających na rzecz ofiar przemocy.
2. Podnoszenie kompetencji zawodowych i umiejętności pracy z osobami doświadczającymi przemocy domowej.

Spodziewane efekty:

1. Usprawnienie sposobu postępowania wobec przemocy domowej.
2. Podniesienie jakości pracy Zespołu Interdyscyplinarnego.

Cel 5: Utworzenie systemu informacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz możliwości uzyskania pomocy.

Wykonawcy: Powiat Średzki, Gminy, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy

Termin realizacji: Zadania o charakterze ciągłym 2011-2020.

Zadania:

1. Gromadzenie danych dotyczących środowisk, w których została załączona „Niebieska Karta”.
2. Udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w sytuacji doświadczania przemocy domowej.

Spodziewane efekty:

1. Zwiększenie dostępności do informacji o instytucjach, placówkach i innych podmiotach działających na rzecz osób doświadczających przemocy.
2. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań w związku z przepływem informacji o środowiskach dotkniętych przemocą domową.

XI. Posiadane zasoby wspierające realizację programu

1. Powołanie Powiatowego Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Kadra o wysokich kwalifikacjach i określonych kompetencjach.
3. Możliwość wykorzystania lokalnych mediów.

4. Dobra współpraca z Komendą Powiatową Policji w Środzie Śląskiej, która na bieżąco informuje o interwencjach domowych i liczbie założonych procedur „Niebieska Karta”.
5. Dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców Powiatu Średzkiego dotkniętych lub zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
6. Realizowany corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

XII. Elementy wymagające wzmocnienia

1. Brak wypracowanych przez służby i instytucje wspólnych procedur postępowania w sytuacjach kryzysowych.
2. Niskie zaangażowanie lokalnej społeczności w działania na rzecz zapobieganiu przemocy w rodzinie.
3. Niewystarczająca współpraca instytucji odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy w rodzinie (słaby przepływ informacji).
4. Brak specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Średzkiego.
5. Brak warunków do wykonywania egzekucji eksmisji wobec sprawców przemocy (brak mieszkań socjalnych na terenie gmin).
6. Bierna postawa ofiar przemocy oraz ich przekonanie o braku konsekwencji ponoszonych przez sprawcę będące czynnikiem zmniejszającym skuteczność istniejących mechanizmów i instrumentów prawnych skierowanych przeciwko sprawcy przemocy.

XIII. Przewidywane efekty realizacji programu

1. Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w problematykę przeciwdziałania przemocy.
2. Zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępności i skuteczności przemocy w rodzinie.
4. Zmniejszenie liczby rodzin dotkniętych przemocą, w których interwencje policji i innych służb zajmujących się przemocą w rodzinie podejmowane są wielokrotnie.

5. Zminimalizowanie zjawiska przemocy w rodzinie i grupach rówieśniczych dzieci i młodzieży.

XIV. Źródła finansowania

1. Środki finansowe z budżetu państwa na realizację programów korekcyjno- edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.
2. W toku realizacji programu zakłada się możliwość pozyskiwania środków finansowych na jego kontynuowanie ze źródeł zewnętrznych, w tym z opracowanych projektów w ramach programów UE oraz udział w konkursach ministerialnych.
3. Środki finansowe z budżetu Powiatu Średzkiego.

XIV. Sposób monitorowania programu

Monitorowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie będzie odbywać się na podstawie corocznej sprawozdawczości Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej z wykonanych zadań.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Witold Ruskowski